

SI VOLS LA PAU...

MATERIALS PER AL PROFESSORAT

Aquesta unitat didàctica ha estat proposada pel GREIP de la UAB, en el marc del projecte KOINOS, per a la celebració del dia Europeu de les Llengües 2017. Ha estat realitzada a partir dels materials elaborats per al projecte JALING per Dolors Masats, Artur Noguerol, Àngels Prat i Núria Vilà.

AUTOR:

Artur Noguerol de GREIP.

“Si vols la pau...”

Objectius del recurs didàctic

Es vol aconseguir que els nois i noies adquireixin les capacitats (conceptes, procediments) o aptituds següents:

- Adonar-se de la complexitat de definir el concepte de pau i de treballar per aconseguir-la.
- Ser conscients que l'expressió d'una mateixa idea té formes molt diferents segons sigui la llengua i la cultura en què es diuen.
- Ser conscients que dins d'una llengua l'expressió d'una mateixa idea té formes molt diferents segons sigui el context en què es formula .
- Ser capaç d'escriure en diferents llengües desigs de pau i concòrdia entre els pobles cercant maneres de dir que siguin l'alternativa al proverbi llatí: “si vis pacem, para bellum”, “si vols la pau prepara la guerra.”
- Conèixer diferents maneres d'expressar els desigs de pau segons diferents cultures i llengües.
- Saber expressar opinions, escoltar les dels altres i arribar a un consens.
- Ser capaços de prendre decisions conjuntes per a l'elaboració d'un mural (o d'un document en suport informàtic (Glogster o Powet Point, per exemple) que reculli el treball i del recurs.

Descripció global de les activitats

Amb motiu del Dia Europeu de les Llengües i prenent com a motiu els atemptats que han tingut lloc aquest estiu a les ciutats de Barcelona i Cambrils. Amb aquest recurs didàctic es vol aconseguir que els nois i noies de primària i de secundària s'introdueixin en el món de la diversitat lingüística i en el de la cultura de la pau, des d'un triple accés que contempla aspectes socials (actitudinals), lingüístics i culturals.

Es proposen materials per a quatre sessions i una introducció. Es poden triar i organitzar segons el nivell dels alumnes i el temps que es vulgui dedicar al tema.

Sessions de la proposta:

- Hi ha una sessió preparatòria que es pot fer a partir del PowerPoint/vídeo dels atemptats de Barcelona que pot ajudar a introduir el tema i fer que els alumnes puguin exterioritzar el que van sentir i viure amb motiu dels atemptats, tot potenciant intercanvis entre tot l'alumnat.
- La sessió número 1, “Les paraules i la pau” vol fer entendre a l'alumnat que parlar de la pau suposa molt més que simplement no voler la guerra. Es proposa una reflexió de l'alumnat sobre actituds i actuacions en el seu entorn immediat que, de vegades, condueixen als conflictes, i que potser es podrien evitar amb maneres d'actuar més dialogants.
- La sessió de treball número 2, “Parlar de pau” fomenta el coneixement de les diferents maneres d'expressar la idea de la pau, i les relacions que es poden establir entre aquestes maneres de dir i una determinada visió cultural del món, amb l'elaboració d'un mural o d'un document en suport informàtic (presentació de Power

Point Glogster o similar) que recollirà, de manera global, tot el que els alumnes hagin anat elaborant.

- La sessió número 3, "La paraula PAU i les llengües", fa atenció a altres maneres d'expressar en altres llengües i cultures la paraula pau.
- Finalment, la sessió número 4, "Cantem la pau", en què a partir d'una cançó hebrea es mostren diverses versions fins i tot es pot veure com israelites i palestins comparteixen aquest desig de pau entre els pobles.

Seria interessant que el resultat de tot el treball es pogués compartir. En el cas del mural i la cançó, es podria presentar a altres grups de la mateixa escola, en el cas del document en suport informàtic i també la cançó, si s'enregistrés, es podria enviar, i intercanviar, a altres escoles que hagin implementat aquest mateix recurs didàctic a través del portal KOINOS o **enviant el resultat a <koinosescoles2017@gmail.com>**.

La sessió d'avaluació de l'activitat realitzada, pot ser, a més del tancament, un darrer moment per a reflexionar sobre tot el tema de la pau i l'acceptació de l'altra.

Visió global de les sessions

Sessions	Activitat	Llengües	Documents	inter-disciplinarietat
Sessió 1	La paraula pau i els conceptes que evoca.	català	Fitxes de treball	Expressió plàstica i Informàtica
Sessió 2	Dites que tenen la pau (o la guerra) com a tòpic	alemany, espanyol, català, francès, italià, llatí i portuguès.	Fitxes de treball Paper per elaborar un mural o accés a un ordinador.	Expressió plàstica i Informàtica
Sessió 3	Maneres d'expressar la pau en diferents llengües i cultures	Basc, eslovac, eslovè, esperanto, francès, irlandès, llatí, occità, norueg, portuguès, romanès, swahili i d'altres en funció de la tasca de recerca de l'alumnat.	Fitxes de treball	Expressió plàstica.
Sessió 4	Treballar la cançó "Evenu shalom" i les seves versions en diferents llengües	Multilingüe i intercultural	Fitxes de treball.	Expressió musical
	Compartir les descobertes amb altres centres o amb altres alumnes del mateix centre.	català	El treball final dels alumnes.	Expressió plàstica
Avaluació	Autoavaluació del treball realitzat	català	Fitxes de treball	

Sessió 1

Les paraules i la pau

Descripció de l'activitat

En aquesta sessió es vol posar l'accent en aspectes socials i actitudinals fent servir la semàntica (les relacions entre les paraules) com a excusa per parlar de pau. De fet és una activitat per desgranar el concepte de la pau a partir de la pròpia realitat de l'alumnat.

Objectius principals

Pretenem aconseguir que els nois i noies aprenguin a:

- descobrir la riquesa de continguts que se signifiquen amb la paraula PAU.
- saber trobar relacions entre els significats de la paraula PAU i les seves experiències personals.
- saber defensar les seves idees tot acceptant les aportacions del altres.
- adonar-se de la diversitat d'opinions i valorar-la positivament.

Organització pedagògica

• Material:

- les fitxes de treball.

• Organització:

En totes les activitats que es proposen és important treballar en grup i que els grups de treball vagin variant d'una sessió a l'altra ja que per tractar un tema com la pau és bo que els alumnes interactuïn amb el major nombre de companys possibles i experimentin situacions en què han d'actuar per evitar conflictes (per exemple a l'hora de prendre decisions).

Desenvolupament de l'activitat

En les dues activitats de la sessió (activitats 1 i 2) es demana que en grups de 4 alumnes completin l'esquema afegint-hi accions i situacions per a cadascun dels conceptes bàsics que hi apareixen, se'n poden i que formen el nucli del mapa conceptual que s'ha d'elaborar: ESCOLTAR, REFLEXIONAR, DIALOGAR i ARRIBAR A ACORDS. En la realització de l'esquema cal tenir en compte que es poden establir múltiples relacions entre els diferents conceptes i les accions que els exemplifiquen (per exemple "escoltar", "arribar a acords" són relacionables amb "dialogar"), la qual cosa donarà com a resultat final una xarxa de relacions.

Sessió 2

Parlar de pau

Descripció de l'activitat

Les activitats d'aquesta sessió també estan relacionades amb la reflexió sobre el concepte de pau, però ara és vol fer des d'un punt de vista més lingüístic i menys social. Es planteja un petit treball de recerca i també al final s'elabora un mural. En aquesta sessió es vol fer veure als i a les estudiants com des de diferents llengües es poden expressar de manera semblant les mateixes idees sobre la pau i la guerra.

Objectius principals

Pretenem aconseguir que els nois i noies aprenguin a:

- descobrir semblances entre maneres d'expressar una idea en diferents llengües.
- adonar-nos de fins a quin punt els conceptes de pau i guerra formen part de la nostra manera de parlar.

Organització pedagògica

Material:

- les fitxes de treball del recurs.
- paper i retoladors per elaborar un mural entre tota la classe o bé accés a les aules d'informàtica.

Organització:

Per afavorir el diàleg i la relació entre els membres del grup classe, es reforça l'oportunitat de canviar l'organització grupal, tot tenint en compte la proposta que es fa als materials de l'alumnat.

Desenvolupament de l'activitat

1. Situació inicial

- La primera activitat d'aquesta sessió se centra en la dita llatina que serveix de base per a la unitat didàctica amb l'objectiu d'elaborar-ne de noves. Tots els alumnes en pensen dues i després les comparteixen amb dos alumnes més i han de rebutjar-ne tres i acceptar-ne tres i així successivament. L'activitat es planteja fent servir la tècnica de la piràmide (es comença fent l'activitat individualment, després en grups que van creixent i després amb tot el grup classe) per afavorir el diàleg i forçar als alumnes a prendre decisions i acords (quines frases acceptar/rebutjar).
- Per preparar el mural de tancament de l'activitat, es proposa que cadascú escrigui les idees que els ha sorgit (activitat 2), aquests textos formaran part del mural.

2. Situació de recerca

- En un primer moment (activitat 3) es tracta que els alumnes s'adonin de les relacions de semblança que es poden establir entre dites de diferents llengües i com tracten el mateixos temes. Els alumnes han d'agrupar les dites per categories (que creen ells mateixos). Establir categories és una altra excusa per parlar de pau.
- En una segona fase (activitat 4) es posen en comú totes les categories i les diferents maneres d'agrupar les dites en funció d'aquesta categorització, que ha de servir per a que ells creïn, individualment (activitat 5), les seves pròpies dites.

3. Síntesi-estructuració

- Es llegeixen les dites que han escrit cadascun d'ells (activitat banners5) i es fan servir per elaborar el pòster (o del document en suport informàtic).

Sessió 3**La paraula PAU i les llengües****Descripció de l'activitat**

En aquesta sessió es vol parlar de la pau des d'una perspectiva multicultural i plurilingüe àmplia. L'objectiu és aconseguir que els alumnes s'adonin que hi ha altres formes d'expressar la pau.

Objectius principals**Pretenem aconseguir que els nois i noies:**

- descobreixin maneres de fer (o de dir) les paus en altres llengües.
- reflexionin sobre les diferents llengües.

Organització pedagògica

- **Material:**
 - les fitxes de treball del recurs.
- **Organització :**
 - Aquestes activitats es poden fer en parelles per facilitar la reflexió sobre els fets lingüístics.

Desenvolupament de l'activitat**1. Situació inicial**

La primera activitat és tan sols una excusa per parlar de la paraula pau en altres llengües. Les respostes a aquest primer exercici no es poden preveure, ja que variaran en funció del bagatge dels estudiants del grup.

En les següents pàgines web es pot trobar la paraula pau escrita en diversos llengües:

<http://www.freelang.net/expressions/peace.html>

<http://www.dhnet.org.br/direitos/bibpaz/textos/peace.htm>

2. Situació de recerca

Es proposen dues activitats lúdiques més que no pas recerca. L'objectiu és introduir altres llengües d'una manera diferent (activitat H2) i fer-los jugar amb les paraules (activitat 3).

Respostes a l'exercici 2:

A. Xinès

B. Grec

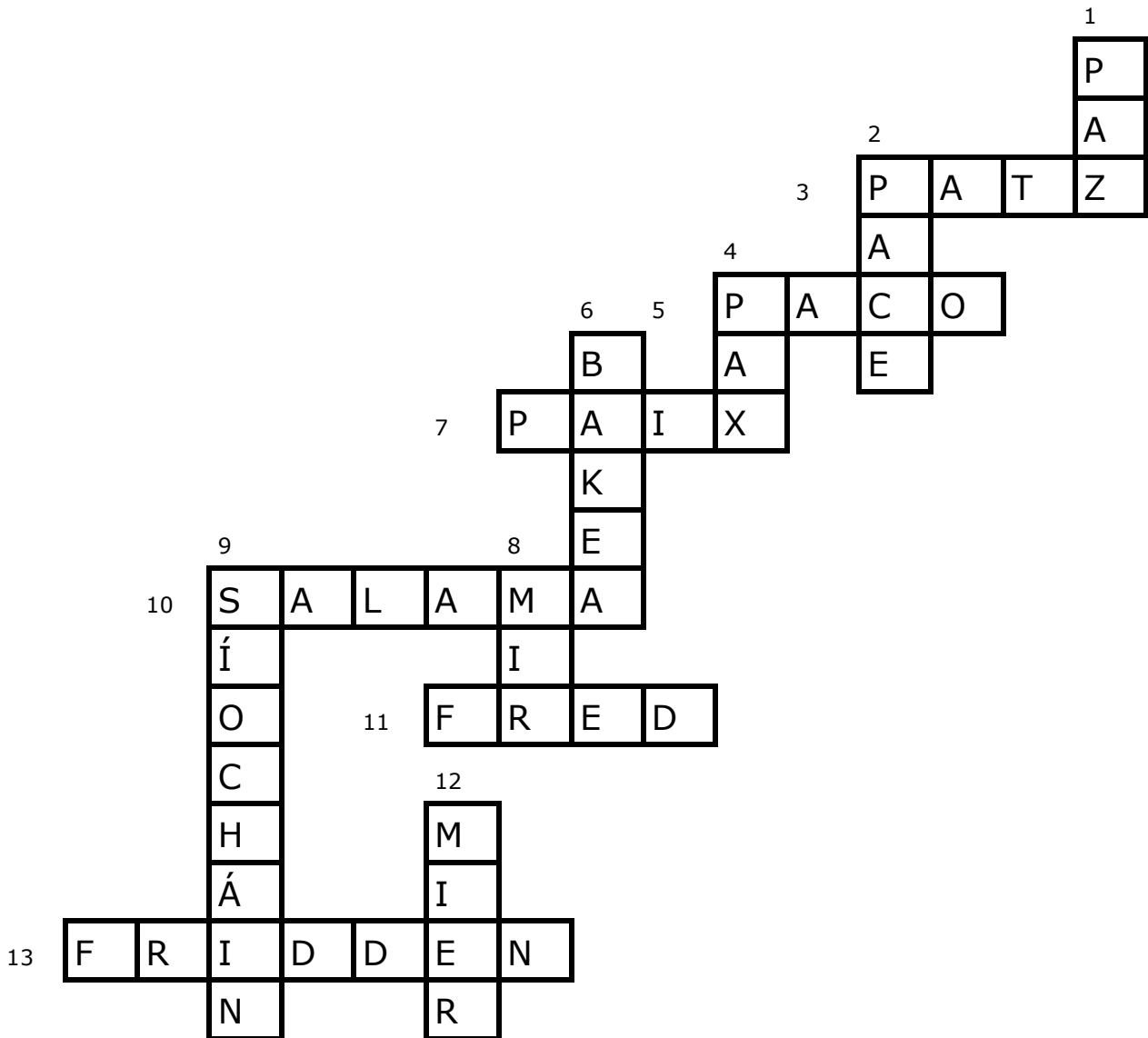
C. Rus

D. Hebreu

Si vols la pau...

Respostes a l'exercici 3:

- 1. portuguès **paz**
- 2. romanès **pace**
- 3. occità **patz**
- 4. llatí **pax**
- 5. esperanto **paco**
- 6. basc **bakea**
- 7. francès **paix**
- 8. eslovè **mir**
- 9. irlandès (gaèlic) **síocháin**
- 10. swahili **salama**
- 11. norueg **fred**
- 12. eslovac **mier**
- 13. luxemburguès **fridden**

Sessió 4 *Cantem la pau: "Hevenu Shalom..."*

Descripció de l'activitat

Aquesta activitat, centrada en una cançó, pot ajudar a treballar les llengües d'una manera molt imaginativa i creativa. A més si presentem alguns dels vídeos en què gent de diferents llengües i cultures la canten (per exemple israelites i palestins) es pot ajudar a reflexionar sobre el tema de la pau.

Objectius principals

Pretenem aconseguir que els nois i noies aprenguin a:

- ser conscients que la música pot ser un bon vehicle per aconseguir la pau entre els pobles.
- Descobrir les maneres de dir "pau" en diferents llengües.
- Desenvolupar la creativitat musical.

Organització pedagògica

- Material:
 - Els documents preparats per a aquesta sessió
- Organització de la classe:
 - en grups de quatre alumnes.

Desenvolupament de l'activitat

Preparació de l'activitat

Aquesta activitat està organitzada al voltant d'una cançó. El primer que caldrà fer serà ensenyar-la, cosa que es pot fer també a la classe de música. Com a suport us proposem una sèrie de webs on podreu trobar diferents versions, si voleu iniciar la sessió amb l'audició de la cançó:

Un vídeo (2:53) israelià de Fran Avni amb imatges de Noam Chen :

<https://www.youtube.com/watch?v=JB4RMIWroMY>

Per escoltar la cançó (1:58) d'en Xesco Boix:

<https://www.youtube.com/watch?v=FJt8fV6fwAY>

Un vídeo (6:15) d'una comunitat religiosa en hebreu, en espanyol, portuguès i tupi-guaraní: <https://www.youtube.com/watch?v=gFrkA7fOByE>

"Hevenu Shalom" és una cançó popular jueva, que sembla que té els seus orígens en els ritmes de la música sefardita i els cabalistes de Safed (en l'actual Israel) a finals del segle XVII. Aquesta cançó s'inspira en el llibre del Gènesis, 43:23. Té una variant que és d'inicis del segle XX "Shalom Aleijem", un poema religiós que els jueus observants canten els divendres a la nit per donar la benvinguda al Shabbat, el seu dia festiu, i

també en celebracions i festes. De fet "shalom aleyjem" es la salutació tradicional que es fan quan es troben dos jueus (cal pensar que és molt semblant a la salutació àrab: "as-salamu alaykum"). Al voltant dels anys setanta del segle passat es va convertir en un cant a la pau que molta gent, religiosa o no, van emprar en molt diferents circumstàncies.

1. Situació inicial

Un cop apresada la cançó, per grups hauran d'observar les característiques de l'escriptura hebrea, que va de dreta a esquerra i que la frase es resol amb tres paraules. També serà oportú explicar-los que hi ha diferents maneres de representar en l'alfabet llatí la pronúncia d'aquestes paraules en hebreu, i així podem trobar: hevenu o evenu; shalom o chalom; alejem, aleijem o aleyjem.

2. Situació de recerca

Després els alumnes han d'usar la melodia que acaben d'aprendre en hebreu cantant-la en altres llengües. Primer ho faran en català i castellà, fent servir com a acompanyament una guitarra (si hi ha algú que la sap tocar), o una versió instrumental com les que podeu trobar aquí:

Base acordió: <https://www.youtube.com/watch?v=bOMNo4P4B8I>

Karaoke multilingüe: <https://www.youtube.com/watch?v=xplYaeDZLOI> (Aquesta versió ja està escrita en diverses llengües i, per tant, durant l'etapa de recerca només es farà servir el so. Val a dir que en alguna de les versions hi ha errades en l'escriptura.)

Després d'haver cantat en aquestes tres llengües la cançó, en grups de quatre han de pensar en una versió de la cançó en un altre idioma (més avall trobareu algunes propostes). Per tal de crear versions de la cançó, els alumnes poden demanar informació a persones que coneixin altres llengües o tractar ells mateixos de crear-ne usant un dels idiomes que coneixin. La idea és crear entre tot l'alumnat una cançó per a la pau amb la melodia de "Hevenu Shalom". En algunes de les versions que poden ser usades com a exemples, només la frase que es repeteix tres vegades es la que cal versionar, la part final de l'estrofa resta en hebreu "hevenu shalom, shalom, shalom aleyjem", l'alumnat també pot fer-ho així. Es pot convidar els alumnes a canviar-ne el ritme com es fa en algunes de les versions de youtube.

3. Síntesi-estructuració

Ara organitzarem una sessió musical en què cada grup cantarà la seva versió.

Al començament o al final es pot introduir un vídeo d'uns 4 minuts que presenta una cançó per la pau en hebreu i àrab. En ella, cantants jueus i palestins uneixen les seves veus en aquesta meravellosa melodia amb text bilingüe, en hebreu i àrab, de la ploma de Shamai Leibowitz, *Hevenu Shalom Aleinu* (Hem portat la pau sobre nosaltres) - *Ma Ana Ajmal Min Salam* (No hi ha res més bonic que la pau): <http://www.enlacejudio.com/2016/06/08/una-cancion-por-la-paz-en-hebreo-y-arabe/>

En acabar tot el procés, podem recollir tots els materials i enviar-los a koinosescoles2017@gmail.com que els farà arribar a altres escoles.

HEVENU SHALOM

He- ve- nu sha- lom a- le- jem. He- ve- nu
sha- lom a- le- jem. He- ve- nu
sha- lom a- le- jem.
He- ye- nu sha- lom sha- lom sha- lom a- le- jem.

rem- La7 rem Re7
Hevenu shalom aleyjem.

solm
Hevenu shalom aleyjem.

La7 rem-
hevenu shalom aleyjem.

La7 rem-
Hevenu shalom shalom shalom aleyjem.

Sigui la pau amb nosaltres (tres cops)
Que resplandeixi sempre, sempre amb tot la pau .

La paz esté con nosotros (tres cops)
Que con nosotros siempre, siempre esté la paz.
(alternativa) **Queremos paz para el mundo, (tres cops)**
que para el mundo siempre, siempre esté la paz.

Sia la pace con noi (tres cops)
sia la pace, pace, pace sempre con noi.
(alternativa) **Diciamo pace al mondo**
cantiamo pace al mondo
la tua vita sia gioiosa,
e il mio saluto, pace, giunga fino a voi.

Et la paix soit avec nous (tres cops)
Hevenu shalom shalom shalom aleyjem.

Und sei der Fried emit uns (tres cops)
Hevenu shalom shalom shalom aleyjem.

A paz esteja conosco (tres cops)
Hevenu shalom shalom shalom aleyjem.

We brought peace unto you, (tres cops)
We brought peace, Peace, Peace upon you.